



A Bíróság megerősíti, hogy a szükségállapotban lévő országok államadóssága eltörlésének lehetővé tétele érdekében egy görög állampolgár által benyújtott európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat nem vehető nyilvántartásba

Az ilyen kezdeményezés tárgyának ugyanis semmilyen alapja nincs a Szerződésekben

Az EU-Szerződés szerint a tagállamok legalább egynegyedéből származó, egymillió uniós polgár kezdeményezést nyújthat be a Bizottsághoz, amelyben felkérlik, hogy hatáskörén belül javaslatot terjesszen elő az uniós jogalkotóhoz a Szerződések végrehajtására irányuló uniós jogi aktus elfogadására (európai polgári kezdeményezés). Mielőtt megkezdhetik a szükséges számú aláírás összegyűjtését, az európai polgári kezdeményezés szervezőinek azt nyilvántartásba kell vetetniük a Bizottságnál, amely megvizsgálja különösen annak tárgyát és céljait. A Bizottság megtagadhatja a kezdeményezés nyilvántartásba vételét, különösen amennyiben ez utóbbi tárgya nyilvánvalóan kívül esik azon hatáskörén, hogy uniós jogi aktusra irányuló javaslatot tegyen az uniós jogalkotónak.

A görög állampolgársággal rendelkező Alexios Anagnostakistól származik az „Egymillió aláírás a szolidáris Európáért” című európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat, amelyet 2012. július 13-án adott át az Európai Bizottságnak. E kezdeményezés arra irányul, hogy uniós jogszabályok keretében szabályozzák a „szükségállapot elvét, amely szerint, ha valamely állam pénzügyi és politikai fennállása veszélybe kerül valamely szégyenletes adósság visszafizetése miatt, ezen adósság megfizetésének megtagadása szükséges és igazolt”. A kezdeményezésre irányuló javaslat az elfogadása jogalapjaként a gazdaság- és monetáris politikára (EUMSZ 119–EUMSZ 144. cikk) utal.

2012. szeptember 6-i határozatával¹ a Bizottság megtagadta A. Anagnostakis javaslatának nyilvántartásba vételét abból az okból, hogy az nyilvánvalóan nem tartozott hatáskörébe. A. Anagnostakis ekkor az Európai Unió Törvényszékéhez fordult a Bizottság határozatának megsemmisítése érdekében. 2015. szeptember 30-i ítéletével² a Törvényszék elutasította A. Anagnostakis keresetét, és megállapította hogy a Szerződések alapján a Bizottságnak nincs lehetősége arra, hogy az uniós jogalkotónak javaslatot tegyen azon elv szabályozására, amely szerint a szükségállapotban lévő államok túlzott államadósságának eltörlését lehetővé kellene tenni. A. Anagnostakis ekkor fellebbezést nyújtott be a Bírósághoz a törvényszék ítéletének hatályon kívül helyezése érdekében.

A mai napon hozott ítéletével **a Bíróság elutasítja A. Anagnostakis fellebbezését, és így megerősíti a Törvényszék ítéletét.**

A Bíróság mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy figyelemmel az európai polgári kezdeményezés – mint a polgároknak az Unió demokratikus életében való részvételét biztosító eszköz – jelentőségére, a Bizottságnak a kezdeményezésre irányuló javaslat nyilvántartásba vételét megtagadó határozatot egyértelműen kell indokolnia. Tekintettel azonban a szóban forgó európai polgári kezdeményezésre irányuló javaslat igen rövid és nem egyértelmű jellegére, a Bíróság

¹ A Bizottsághoz 2012. július 13-án benyújtott „Egymillió aláírás a szolidáris Európáért” európai polgári kezdeményezés nyilvántartásba vétele iránti kérelmet elutasító, 2012. szeptember 6-i C (2012) 6289 final bizottsági határozat.

² 2015. szeptember 30-i Anagnostakis kontra Bizottság ítélet ([T-450/12](#), lásd továbbá: [108/15. sz. sajtóközlemény](#)).

helybenhagyja a Törvényszék azon megállapítását, hogy a jelen ügyben a Bizottság határozatának indokolása megfelelő.

A Bíróság ezt követően megvizsgálja a Törvényszéknek az EUMSZ 122. cikk (1) bekezdésével kapcsolatos jogi érvelését, amely rendelkezés szerint a Tanács a tagállamok közötti szolidaritás szellemében határozhat a gazdasági helyzetnek megfelelő intézkedésekről. A Bíróság a Törvényszékhez hasonlóan megállapítja, hogy az EUMSZ e rendelkezése nem olyan intézkedésekre vonatkozik, amelyek alapvető célja, hogy valamely tagállam pénzügyi nehézségeinek súlyosságát enyhítse. Ezenkívül a Bíróság megerősíti, hogy e rendelkezés nem minősülhet megfelelő jogalapnak ahhoz, hogy elfogadjanak egy olyan intézkedést vagy elvet, amely alapján valamely tagállam egyoldalúan lényegében úgy dönthetne, hogy az adósságát részben vagy egészben nem fizeti vissza.

Ami az EUMSZ 122. cikk (2) bekezdésének elemzését illeti – amely rendelkezés értelmében, ha egy tagállam természeti csapások vagy általa nem befolyásolható rendkívüli események folytán nehézségekkel küzd, a Tanács az érintett tagállamnak uniós pénzügyi támogatást nyújthat –, a Bíróság újra helybenhagyja a Törvényszék jogi érvelését. A Bíróság is megállapítja, hogy az EUMSZ e rendelkezése egyrészt nem igazolhatja az adósság visszafizetését a szükségállapot elve alapján elengedő általános és állandó mechanizmus jogszabályba való foglalását, másrészt e rendelkezés kizárólagos tárgya az Unió, nem pedig a tagállamok által nyújtott pénzügyi támogatás. Következésképpen a Törvényszék jogosan állapíthatta meg, hogy a szükségállapot elvének elfogadása nem minősülhet az Unió által nyújtott támogatási intézkedésnek, mivel az ilyen elv nem kizárólag a tagállamnak az Unió felé fennálló adósságára, hanem más közjogi vagy magánszemélyekkel (többek között a tagállamokkal) szembeni adósságaira is vonatkozik.

Végül a Bíróság a Törvényszékhez hasonlóan megállapítja, hogy a szükségállapot elvét az EUMSZ 136. cikk sem igazolhatja, amely alapján a Tanács az euróövezet tagállamai vonatkozásában a költségvetési fegyelem és a költségvetési felügyelet összehangolásának erősítésére intézkedéseket fogad el és gazdaságpolitikai iránymutatásokat állapít meg. Semmi nem enged ugyanis arra következtetni, hogy a szükségállapot elvének elfogadása a költségvetési fegyelem összehangolásának erősítésére irányulna, vagy gazdaságpolitikai iránymutatások közé tartozna, annál is inkább, mivel a valóságban ennek az elvnek az a hatása, hogy a szerződő felek EUMSZ 136. cikkben foglalt szabad akaratát az államadósság egyoldalú eltörlésének jogszabályi mechanizmusával helyettesíti.

Emlékeztető: A Törvényszék ítéletével vagy végzésével szemben a Bírósághoz lehet fellebbezni, kizárólag jogkérdésekben. A fellebbezésnek főszabály szerint nincs halasztó hatálya. Ha a fellebbezés elfogadható és megalapozott, a Bíróság hatályon kívül helyezi a Törvényszék határozatát. Ha a per állása megengedi, a Bíróság a jogvitát maga is érdemben eldöntheti. Ellenkező esetben a Bíróság az ügyet visszautalja a Törvényszék elé, amely kötve van a fellebbezési eljárás során a Bíróság által hozott határozathoz.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499